

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Lidelsens Vej

Citation: Dalgas, Ernesto: "Lidelsens Vej", i Dalgas, Ernesto: *Lidelsens Vej*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 316.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgalideval-shoot-idm139862322513744/facsimile.pdf> (tilgået 09. maj 2024)

Anvendt udgave: Lidelsens Vej

- 143 *Kondolation(er)*: konventionelt udtryk for medfølelse.
- 144 »*Tæmningen er kastet*»: dannet efter lat. *facta est alea*, de ord, hvormed Cæsar med sin hær overskred Rubicon, grænsefloden til Italien, og indledte bergerkrig. Er blevet et fyndord ved afgørende skridt, i Danmark ikke mindst pga. Chr. IV's replik af denne ordlyd i J.L. Heibergs skuespil *Hilverhof* (1825) – *Spygesmag*: udviklet smag.
- 146 *riste Runer*: egl. skrive med runeskrift. I folkeviserne udtryk for at øve (især kærligheds)trolddom. – *Ganger(en)*: (stor) hest.
- 147 *den romantiske Lovelace*: forfører. En Don Juan-skikkelse, efter en figur i romanen *Clarissa Harlowe* (1747-1748, da. 1783-1788) af den eng. forfatter Samuel Richardson (1689-1761). – *Trappist(erne)*: se n.t.s. 85.
- 148 *Forsoning*: se n.t.s. 39, *Gud var jo (...) forsonet*. – *Longfellow(s)*, Henry W. (1807-1882): am. forfatter. Det store digt *The Golden Legend* (da. 1880: *Den guldne Legende*) blev skrevet 1851. – *Kærlighed, som ikke søger sit eget*: jf. 1. Kor. 13,5.
- 149 *Consuetudo*: lat. samvittighed.
- 150 *sat (...)* ud: pantsat. – *Timon fra Athen*: mytisk figur, behandles bla. i Shakespeares skuespil *Timon of Athens* (tr. 1623).
- 151 *Diogenes eller Aleksander*: D.: se n.t.s. 96 og 106. *Aleksander den Store* (356-323 f.Kr.): makedonsk konge, der, efter at han 334-324 havde erobret hele perserriket, betragtedes som verdenshersker. If. Plutarch: *Alexanders liv*, 14,3, skal A. have sagt: »Hvis jeg ikke var Alexander, ville jeg være Diogenes». – *Lasalle*, Ferdinand (1825-1864): grundlægger af det ty. socialdemokrati og som sådan modstander af *Bismark*, se n.t.s. 105. – *Borgia*, Cesare (1476-1507): ital. gejstlig og fyrste. Berygtet som typen på den hensynsløse renaissanceskikkelse, der i sig forener en række modstridende roller: soldat, kardinal, mæcen. – *den kloge Mand med Hængeføren*: Mefistofeles, jf. Goethes *Faust* I, 1538.
- 152 *Affektation*: forstillelse. – *Mr. Cüero(s) (...)* *Catilina*: se n.t.s. 104.
- 153 *Protektor*: lat. beskytter. – *gefalle*: ty. behage.
- 154 *David og Absalon*: Den jødiske kong Davids søn Absalon gjorde oprør mod faderen, se 2. Sam. 13-18. Da A. drager fra Jerusalem for at indlede sit oprør, hilser faderen ham til afsked »Gå med fred!», 2. Sam. 15,9.
- 159 *Ahavens*: navn på den evige jøde, »Jerusalems skomager», der er fordømt til at leve til Jesu genkomst. En ofte omtalt figur i den romantiske digtning.
- 161 *Han har frelst (...)*: Matth. 27,42. – *den der er*: Jahve, jødernes gud.
- 162 *Seglbevæveren*: person af høj rang, som opbevarer kongens segl og forsegler hans breve. – *Fændrik(ken)*: fanebærer. – *Cymbler*: en cymbel kan være både et slag- og et strengeinstrument; ordet er her nok brugt pga. sin bibelsk-poetiske klang. – *Adonai*: Herren. Det navn, jøderne udtaler, når de i de hellige tekster læser ordet *Jahve*, Gud, hvis navn de af ærefrygt ikke nævner. – *sid*: langt nedhængende.
- 163 *Min Rose fra Saron*: Jeg er Sarons Rose. Højs. 2,1.
- 164 *Slangen kryber paa sin Bug*: hentydning til Guds forbandelse af slangen i 1. Mos. 3,14.